

· FØROYA · SOCIAL·DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

27 Eykabl.

Lýsingarprísir fyri petittreglu: 30 oyr. á forsiðuni, 20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við størri lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

1824 Ólavssøkan 1928.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brevsaðarstöðum og skrivstovuni. Telf. 113.

2. árg.

ÓLAVSØKAN

Fyrndartíð —
Frægdartíð —
Fundartíð —

Hendan fyrndargamla hátíðin, sum Føroyingar hava hildið uppi gjøgnum öldir, meðan sjálvir Norðmennirnir lótu hana detta niðurfyri, er ein minning um samtöku og samskipan, um organisatión.

Endamál Ólavs Kongs hins halga, hvors hátíð Ólavssøkan er, var at endurreisa kongstanka Haralds Hárfagra, at sameina allar tær smáu ríkisdeildirnar í Noregi, sum náttúrulega hoyrdu saman, men sum tó lógu í fjandskapi og bardögum vegna tess, at teim kortaði eina sameiningarhugsjón.

Haraldur kongur vildi sameina Noregi um kongshugsjónina — einvaldsharran — Ólavur kongur slepti júst ikki kongshugsjónini, hann var av uppruna einvaldsharrin, men hann vildi tó fremja ættan sína í navni Krists. Hann hevði nomið hina læru, sum fyrst av øllum í heiminum setur sær til endamáls, at sletta út allan mannammun og sameina allar menniskjur í navni Guðs hins altvaldandi gjøgnum frelsara mannaættarinnar Jesus Krist.

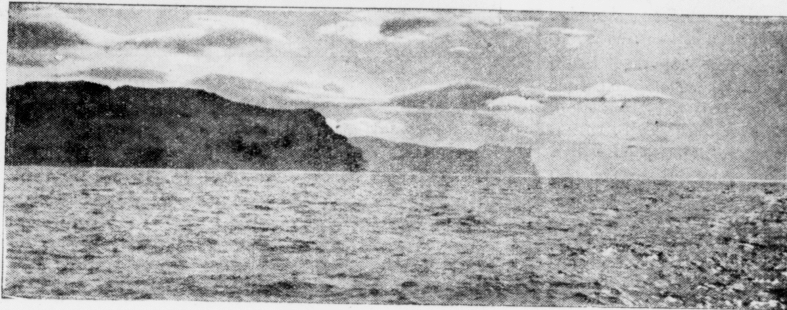
At Ólavur kongur, tá hann vildi fremja sína sameiningarhugsjón, mátti koma í bardaga við allar teir mongu smáu einvaldsharrar í Noregi, var sjálvsagt. Teir norsku stórbondir vildu ikki lata sær lynda at sleppa einvaldsráði av hondum sínum í hendir Ólavskongs, tí fyrri teimum var hann bert yvirgangskropppurin mikli, og hina høgu hugsjón, sum aftanfyrri lá tekta teir ikki.

Ólavur kongur var harðræðismaður, sum ættmenn hansara, og ofta er tað alt annað enn greitt, at kenna hina mildu læru Krists í framferðum hans; men hon lá tó aftanfyrri, og tað var hennara undurfulli máttur, ið sigraði aftaná, at Ólavur Kongur var fallin. Tað var sameiningarhugsjónin í navni Krists, sum skapti Ólavssøkuna, og hon er enn sameiningarhátíðin mikla.

Ólavssøkan hevur aldri verið hildin á bygð í Føroyum, hon er ikki ein hátíð, sum hvor bygð hevur sær; men hon er ein hátíð fyrri alt landið, hon er ein fólkhátíð í djúpastu fatan av orðinum.

Á Ólavssøku komu Føroyingar saman til tings í Havnarby, og hann ið kennir hvønn týðning tingini — altingini — lottingini — fólkatíðingini hovdu í fyrndini, hann veit, at tann týðningur ikki bert var politiskur og rætti-

Her kvirnnast

Kvirnaðu dagsins kvæði

— her kyrrast við sævarstrond.

Loyst nú úr dagsins logi

leikin fer rúmdarond.

Her stóru svanarnir sveima

— í skýborgum ævigir droyma.

Her skapast teir ævigu seingir

við skolið til havgirna streingir

P. M. DAM.

aligur, men at hann í líka so fullt mál var mentunnarligur og fólkaligur. A tingi mottust vinir og frændir, her fræltu menn og kvinnur tíðindi um, hvat hent var árið frammanundan, her knýttust nýggj vinabond, her vóru keypstevnur og her kjósaði mangur unglingi sær vívið, ja her fekk mangt ungt hjarta hitt

oman yvir øll tey ormu og fátöku, tí máttur teirra var fjaraður út á tromina vegna hungurs og hells, lýsti tó í við einum sólarglotta um Ólavssøkuna, tá kunningar hittust í Havn. Her komu menn saman, og tann flogin, teir kendu sær í hjarta av at hittast og skifta orð og handslag. kveikti lívsmegina

men tað sum serstakliga eyðkennir Ólavssøkuna nú á dagum eru allar teir mongu fundir sum tá eru; øll felag sum til eru nærsagt skulu hava fund ella aðalfund á Ólavssøku, ja, tað er næstan so, at sjálv log-

fyrsta sár, tá ið ikki kundi bera saman millum teirra, sum vegna djúpar kenslu tráðu saman. A tingi var ikki bert rættargongd og lotting, men har royndu menn iðráttir og spæl. Tingtíðin var ársins størsta frægdartíð.

Fram gjøgnum dimmar og daprar öldir hildu Føroyingar Ólavssøkuni uppi; meðan Føroyafólk stundi undir harðræði veldisharranna og dáðloysi legðist sum ein kovándi marra

aftur í barmi teirra, so teir hildu lívið út.

Ólavssøkan er enn sum áður frægdartíðin. Væl hava vit nú bæði málráð, og post tverreirir um vikuna umframt aðrar góðar samferðslur, tó á Ólavssøku hittast enn mong á máli, sum ikki hava sæst árið runt. Enn er Ólavssøkan keypslutíðin mikla í Havn, og tey ungu hjortu motast og skiljast enn við sama eldandi hita og sama ísandi kulda sum áður í fyrndini;

tingshyrjannin við kirkjufundi og skráðgongu, sum fyrr var kjarnin í Ólavssøkuni, kámost burtur.

Nútidar Ólavssøkan er fundurtíðin mikla. Tað reður mest um at alt hettar fjallbroytta fundar hald kundi fingið eitt miðpunkt at komið saman um, eitt

mál sum hin starvandi manna-fjöld, kvinnur og menn, kundi kent eina sameining, eina sameining í roynd og veru, so at tey kendu segs sum eina livandi sameiningarvandi heild og kundu tikið heimaftur við sær av fundi ein lívsneista, ið kundi lýst teimum á leið í hinum dagliga strevi og bardaga fyrri dagligum breydi, sum tíverri fellur mongum so strevin og dapurt.

Um Ólavssøkuna eru stundum mangir fiskimenn heima, tí tá koma skipini heim við fiskafarmi og fyrri teir vil ein fundardagur, har nakað dygdargott býðist, vera ein styrkjandi viðskeri afturvíð mongum lættu stuttleika, sum Ólavssøkan altíð hevur hópin av at bjóða. Fáur treingir meira enn fiskimaðurin til nakað mentunnarligt at standa ímóti við í hansara strevna og uppslitandi arbeið umborð á fiskiskipinum.

Lat okkum ikki gloyma, at Ólavssøkan er sameiningarhátíðin fyrri allar Føroyingar, og lat okkum, sum vilja sameina hina arbeiðandi manna-fjöld Føroya-lands ræva at fá nakað burtur úr Ólavssøkuni. Ein felags-javnaðarfundur á Ólavssøku í Havn, har nakað býðst, ið kann binda saman og lýsa upp í hinum dapra og strevna starvi fiskimannsins og arbeiðarans, er ivaleyst eitt sameiningarevni fyrri hin stóra partin av Ólavssøkufólkunum í framtíðini.

Ólavssøkan.

Harri blaðstýrari!

Í Ólavssøkublaðnum mega tygum lova mær at siga mína hjartans meining:

Nú er summur og nú skínur sól, hjortur froast og anlit gerast glað.

Ólavssøkan er komin ella rættari næstan komin, tí hon er longu byrja og ikki er meiri enn 28. í mánaðinum.

Kvinnur og menn í føroyskum búnað spáka í gotum og spjálka í dansihúsum. Hetta er altsamalt gaman og aftur gaman, men nær verður gaman aftur hjá mær? Eg sum græt meg næstan í hel í fjor á Ólavssøku, tá ið teir spældu «Jeppa paa Bjergets» á dansinum, og nú fáa vit Erasmus Montanus einaferð afturat á føroyskum máli.

«Jeppa» í fjor var eitt sant svina-beist, hann drakk «kanalfusekka». Men Erasmus Montanus, ið hevur verið á lærða háskúlanum og drukkíð vit, er ein sannur apukattur.

Ein apukattur ella eitt svina-beist, hvat er mædari?

Eingin betri? verður rópt á aukti-ónini og soleiðis er, tess míni alt er vert, tess tíðari verður rópt eingia-betur. Men sjálv um ikki alt gongur sum tað skal, ella sum eg vil, so er og má Ólavssøkan tó gerast til ta hátíðarstund, ið er eingin betri.

Nú ið Ólavssøkuna væ! Ráð eru eingi betur.

Marjan.